

Opløsningstidens modgift

Verden er af lave!

Det er hørt mange gange før, og vendingen er brugt om stort og småt. Men lige nu er det dyb alvor, og ingen ved præcis, hvor det bærer hen. Jeg talte forleden med en klog mand, der sagde, at vi befandt os midt i opløsningstiden, og der er desværre noget om snakken. Kloden er fyldt med konflikter. Klimatiske og politiske kriser udvikler sig minut for minut, og magtbegæret trives blandt nogle af verdens mægtigste mænd. I aviserne diskuteres sågar risikoen for en tredje verdenskrig. Alt er uforudsigeligt og føles særdeles utrygt.

Verden er vitterlig af lave, men hvordan man skal reagere på den situation, er ikke til at sige. Det er efterhånden ikke så sjældent at høre folk, som siger, at de undgår at høre for mange nyhedsudsendelser og læse aviser. De kan ikke klare al den elendighed. De mister modet og overmandes af pessimisme. Andre følger udviklingen tæt. Det giver indsigt, og nogle gange så meget, at også de mister modet. Andre engagerer sig for at yde et bidrag til at få kloden på rette spor, men langt de fleste borgere må bare erkende, at magten til at ændre verdens gang ikke ligger hos almindelige mennesker, men hos verdens magtfulde ledere. Det hele kan derfor synes håbløst. Er der overhovedet noget, vi kan gøre?

En af de tilbagevendende begivenheder i den ærøske sommer er en sangaften under æbletræet i præstegårdshaven i Marstal. Da præsten og jeg talte om et tema for denne sommers forestående sangaften, stod det meget klart, at det er vigtigt at forholde sig til verdens øjeblikkelige tilstand.

I 2019 skrev digteren Marianne Søgaard i sangen "Dommen er faldet, ingen appel" disse linier:

"Kærlighed kommer uden kontrakt.
Hvem kan forvalte menneskers magt?
Mægtige mænd gør kun, hvad de vil.
Skal jeg gi' op og lade stå til?"

Svaret ligger selvsagt lige for. Ingen bør give op og lade stå til. Men det efterlader os stadig tilbage med spørgsmålet: hvad kan vi gøre?

Vi kan åbne munden og synge!

I spørger nok: hvorfor dog? Og svaret er mere indlysende, end man umiddelbart skulle tro. I 1872 skrev Bjørnstjerne Bjørnson i "Sangen har lysning" nok så tankevækkende, at "sangen forener, idet den forsoner kamplystne kræfter i samstemmig trang." Men hvad mener han dog med det? Jo, det handler om, at når man synger, har man samme fokus, samme puls. Man trækker vejret på samme tid, og hele dette fysiske fællesskab gør vrede og sang til to svært forenelige størrelser. Sang producerer endorfiner – også kaldet lykkefølelse. Og hvad er i grunden mere nødvendigt i vores tid end netop lykkefølelse? Er det ikke præcis det element, der skal give os energi til at holde ud og holde fast ved verden som et godt sted at være?

Jorden er en gave, vi har fået til deling, og sommertiden gør gaven ekstra tydelig. Ikke mindst her på Ærø, hvor vi har de kønneste pletter i et mildt og venligt klima. Vi befinder os i et smørhul i verden, og det skal vi huske, når vi bekymrer os om politik, krige og kriser. Opløsningstiden kommer vi ikke uden om, men vi må ikke lade os drukne i den, for vi har jo modgiften:

Vi kan fylde lungerne med luft og istemme "What a wonderful world"!